

**Rovaniemen kaupungin
tutkintokoulutukseen
valmentavan koulutuksen
toteuttamissuunnitelma**

Rovaniemen kaupungin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttamissuunnitelma

Nimi	Rovaniemen kaupungin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttamissuunnitelma
Perusteen nimi	Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus
Hyväksyjä	Rovaniemen sivistyslautakunta
Voimaantulopäivämäärä	1.8.2025
Pdf luotu	15.5.2025

SISÄLTÖ

1. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.	1
1.1. Koulutuksen tavoitteet.	1
1.2. Koulutuksen kohderyhmä.	1
1.3. Koulutuksen arvoperusta.	2
1.4. Koulutuksen muodostuminen.	3
2. Koulutuksen järjestäminen.	5
2.1. Opiskelijan ohjaaminen.	5
2.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	7
2.3. Erityinen tuki.	8
2.4. Opiskeluhoito.	10
2.5. Koulutuksen järjestäjän suunnitelma koulutuksen toteuttamisesta. . .	10
3. Palaute osaamisen kehittymisestä ja osaamisen arviointi.	12
3.1. Palaute osaamisen kehittymisestä.	12
3.2. Opiskelijan osaamisen arviointi.	12
3.3. Todistukset.	12
4. Muut opiskelijoita ja koulutuksen järjestämistä koskevat säännökset. . . .	15
4.1. Opiskelijan velvollisuudet.	15
4.2. Perusopetuslain, lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain soveltaminen.	15
5. Koulutuksen osien tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	16
5.1. Laaja-alainen osaaminen.	16
5.1.1. Oppimaan oppiminen.	17
5.1.2. Monilukutaito.	17
5.1.3. Digiosaaminen.	17
5.1.4. Vuorovaikutusosaaminen.	17
5.1.5. Hyvinvointiosaaminen.	18
5.1.6. Ympäristöosaaminen.	18
5.1.7. Yhteiskuntaosaaminen.	18
5.1.8. Kulttuuriosaaminen.	18
6. Koulutuksen osat.	19
6.1. Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot, 2 - 10 vk.	19
6.1.1. OPU1 Orientaatio ja tutustuminen.	20
6.1.2. OPU2 Oman polun suunnittelu.	20
6.1.3. OPU3 Uratarinat.	20
6.1.4. OPU4 Tutustuminen toisen asteen koulutukseen.	20

6.1.5. OPU5 Opiskelu, ajankäyttö ja motivaatio.	20
6.2. Perustaitojen vahvistaminen, 0 - 30 vk.	21
6.2.1. Perusopetuksen arvosanojen korottaminen.	22
6.3. Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen, 0 - 30 vk.	22
6.3.1. Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen. . .	23
6.4. Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen, 0 - 30 vk. . . .	24
6.4.1. Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen.	25
6.5. Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus, 0 - 20 vk.	25
6.5.1. ARKI1 Toimintakyky ja hyvinvointi.	26
6.5.2. ARKI2 Itsenäinen asuminen.	26
6.5.3. ARKI3 Harrastukset ja vapaa-aika.	27
6.5.4. ARKI4 Minä kansalaisena ja kuntalaisena.	27
6.5.5. ARKI5 Ruuanlaittotaidot.	28
6.6. Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen, 0 - 20 vk.	28
6.6.1. TT1 Työharjoittelu.	29
6.6.2. TT2 Työnhaku ja työhaastattelu.	29
6.6.3. TT3 Tulevaisuuden työelämätaidot.	30
6.7. Valinnaiset opinnot, 0 - 10 vk.	30
6.7.1. VA Valinnaiset opinnot.	30

1. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu oppivelvollisuusikäisille sekä muille vailla toisen asteen tutkintoa oleville oppijoille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta. Perusopetuksen lisäopetuksen, lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ja ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen yhdistävän nivelvaiheen koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet opiskella tutkintotavoitteisessa koulutuksessa.

Opetushallitus määrää koulutuksen osista (luku 1.4) ja niiden tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja arvioinnista (luku 5), henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan merkittävistä tiedoista (luku 2.2) sekä todistukseen merkittävistä tiedoista (luku 3.3) (1215/2020, 12 § ja 16 §). Näiden lisäksi koulutuksen perusteissa kuvataan koulutuksen arvopohja sekä opinto-ohjauksen, oppimisen tuen ja arvioinnin toteuttaminen. Koulutuksen järjestäjä laatii perusteiden pohjalta suunnitelman koulutuksen toteuttamisesta. Suunnitelman sisältöä ohjeistetaan luvussa 2.5.

1.1. Koulutuksen tavoitteet

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tavoitteena on

- antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen,
- selkeyttää opiskelijan suunnitelmia jatko-opintojen ja työelämään liittyvien toiveiden ja tavoitteiden suhteen sekä
- vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto.

Koulutuksen tavoitteena on lisäksi tukea opiskelijan jatko-opintojen ja uran valintaa. Koulutuksen aikana opiskelijan tavoitteena on tunnistaa omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa ja rakentaa erilaisia vaihtoehtoja sekä toisen asteen opintoihin että työelämään.

Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan opiskelu/tutkintokielen taitoja ja eri tiedonalojen tekstitaitoja sekä viestintä- ja vuorovaikutustaitoja siten, että hänellä on riittävät edellytykset opiskella toisen asteen koulutuksessa. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kiinnostusta ja motivaatiota elinikäiseen oppimiseen.

1.2. Koulutuksen kohderyhmä

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu seuraaville kohderyhmille:

- oppivelvollisille ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta,
- opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame
- opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen tai sitä vastaavan koulutuksen muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai saameksi.

Koulutuksen osallistuvalla henkilöllä tulee olla perusopetuksen päättötodistus tai todistus perusopetusta vastaavasta aiemmasta koulutuksesta. Koulutuksen järjestäjä voi perustellusta syystä ottaa myös ilman päättötodistusta olevan opiskelijan, jos koulutuksen järjestäjä katsoo tällä muutoin olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen. (1215/2020, 8 §.)

Valmentavan koulutuksen opiskelijaksi voidaan ottaa hakija, joka ei ole suorittanut perusopetuksen jälkeistä tutkintoa tai valmentavaa koulutusta. Hakija, joka on suorittanut

toisen asteen tutkinnon tai aiemman valmentavan koulutuksen, voidaan kuitenkin ottaa koulutukseen, jos se on erityisestä syystä perusteltua jatko-opintovalmiuksien hankkimiseksi. Samoin oppivelvollinen, joka on jo aiemmin suorittanut valmentavan koulutuksen, voidaan ottaa valmentavaan koulutukseen, jos hänellä ei ole soveltuvaa koulutuspaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa. (1215/2020, 8 §.) Tällöin opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tulee laatia siten, että siihen sisältyvät opinnot täydentävät aikaisempia koulutuksen osien sisältöjä.

Opiskelijoiden opiskelukielen taidon tulisi olla sellainen, että he hyötyvät valmentavan koulutuksen opiskelusta ja heillä on mahdollisuus saavuttaa tarvittavat valmiudet toisen asteen opiskeluun valmentavan koulutuksen aikana. Koulutuksen järjestäjä arvioi koulutuksen tarkoituksenmukaisuuden ja oikea-aikaisuuden opiskelijalle.

Vaativana erityisenä tukena järjestettävää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta voivat järjestää ne ammatilliset oppilaitokset, joilla on oikeus vaativaan erityisen tuen järjestämiseen (1215/2020, 3 §).

Rovaniemen kaupungin tarjoama TUVA-koulutus on valmentavaa koulutusta ensisijaisesti oppivelvollisuusikäisille nuorille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa. Lähtökohtaisesti koulutuksen osallistuvalla henkilöllä tulee olla perusopetuksen päättötodistus tai todistus perusopetusta vastaavasta aiemmasta koulutuksesta. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös nuori, jonka opinnot toisen asteen koulutuksessa ovat vaarassa keskeytyä tai jonka tavoitteena on esimerkiksi lukiokoulutukseen, kaksoistutkintoon tai muuhun toisen asteen koulutukseen hakeutuminen.

Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutus järjestetään lukiokoulutuksen yhteydessä aikuislukion alaisuudessa. Koulutusta järjestetään kahdessa TUVA-ryhmässä, kielituetussa TUVA-ryhmässä sekä työpajamuotoisessa ROTI-ryhmässä. Opiskelu tapahtuu pääosin pienryhmissä, joissa opitaan kantamaan vastuuta omasta ja yhteisestä oppimisesta.

TUVAlla pääpaino on opinto- ja uraohjauksen lisäksi perustaitojen vahvistamisessa ja lukiokoulutuksen opinnoissa sekä niihin valmentautumisessa. Opiskelijalla on mahdollisuus perusopetuksen sisältöjen opiskeluun ja arvosanojen korottamiseen osana valmentavaa koulutusta

Kielituettu TUVA-ryhmä on kohdistettu nuorille, jotka haluavat kehittää suomen kielen taitoaan ennen toisen asteen opintoihin siirtymistä. Suomen kielen opinnot kuuluvat perustaitojen vahvistamiseen -osaan. Ryhmässä opiskeleva voi suorittaa myös muita koulutuksen osia henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa mukaisesti. Kielituki-TUVAlla opiskelevan nuoren kielitaidon lähtötaso tulee olla sellainen, että hänellä on lukuvuoden aikana mahdollisuus saavuttaa valmiudet toisella asteella opiskeluun.

ROTI-ryhmä on toiminnallinen työpaja, jossa painottuvat arjessa toimimisen taidot ja yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen. Tässä ryhmässä on mahdollisuus vahvistaa toimintakykyä ja hyvinvointia, valmiuksia opiskeluun, töihin sekä itsenäiseen elämään. Omia vahvuuksia ja tulevaisuuden suunnitelmia löydetään itsensä haastamisen, yhdessä tekemisen ja keskustelujen kautta Monitoritalo Monden monipuolisten mahdollisuuksien avulla. Työpajassa hyödynnetään muun muassa taidetyöskentelyä musiikin ja kuvan keinoin, eläin- sekä luontoläheisiä toimintatapoja, ja kokeillaan erilaisia harrastuksia ja mielenkiinnon kohteita. Hakijoilta toivotaan halua tehdä ja toimia yhdessä osana ryhmää.

1.3. Koulutuksen arvoperusta

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen arvoperustana ovat demokratia, yhdenvertaisuus, tasa-arvo sekä kestävä elämäntapa. Opetus perustuu elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijan ainutlaatuisuus, oikeus hyvään opetukseen sekä arvostavaan vuorovaikutukseen. Opiskelijan henkilökohtainen opintopolku toteutuu opiskelijälähtöisesti rakentuen hänen vahvuuksilleen ja henkilökohtaisille tavoitteilleen.

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa opiskelijat kasvavat ottamaan vastuuta opinnoistaan, päätöksistään ja elämästään sekä harjaantuvat demokraattiseen toimintaan ja osallisuuteen. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys sekä tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen korostuvat kaikessa toiminnassa. Jokainen opiskelija tuo kulloiseenkin opiskeluryhmään oman panoksensa ja opiskelijoita rohkaistaan oppimaan yhdessä ja toisiltaan. Näin pyritään edistämään opiskelijan hyvinvointia ja osallisuutta.

Koulutuksessa pyritään luomaan oppimisympäristöjä, joissa erilaisista taustoista tulevilla opiskelijoilla on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Koulutuksessa kannustetaan opiskelijaa pohtimaan myös omia arvojaan sekä erilaisten erilaisten toimintaympäristöjen ja -kulttuurien erilaisuutta.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet on laadittu tässä esitetyn arvoperustan pohjalta.

1.4. Koulutuksen muodostuminen

Koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja suoritus aika enintään yksi vuosi (1215/2020, 11 §). Koulutus tulee järjestää siten, että opiskelija voi hakeutua tutkintotavoitteiseen koulutukseen kesken valmentavan koulutuksen, jos hän on saavuttanut riittävät valmiudet tutkintotavoitteiseen koulutukseen siirtymiseksi. Opiskelija osallistuu valmentavaan koulutukseen omien tavoitteidensa ja osaamistarpeidensa mukaisesti. Opiskelija voi osallistua valmentavaan koulutukseen lyhyemmän ajanjakson kuin 38 viikkoa.

Opiskelijan opinnot muodostuvat kaikille yhteisestä Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot -koulutuksen osasta ja valinnaisista koulutuksen osista.

Kaikille yhteinen koulutuksen osa:

- Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (2-10 viikkoa)

Valinnaiset koulutuksen osat:

- Perustaitojen vahvistaminen (0–30 viikkoa)
- Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (0–30 viikkoa)
- Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (0–30 viikkoa)
- Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus (0–20 viikkoa)
- Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen (0–20 viikkoa)
- Valinnaiset opinnot (0–10 viikkoa)

Koulutuksen osien laajuudet on ilmoitettu vaihteluvälillä, joiden sisällä koulutus voidaan suunnitella opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Koulutuksen osien tavoitteet on määritelty laajuudeltaan koulutuksen osan suurimman mahdollisen laajuuden mukaan. Koulutuksen järjestäjä voi laatia niistä pienempiä kokonaisuuksia koulutuksen osan tavoitteiden pohjalta.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen muodostuminen

Lukiopolku

- Useita aloitusmahdollisuuksia (1.- 3.jakso)
- Yhteistyö lyseonpuiston ja Ounasvaaran lukioiden kanssa
- Saattaen vaihdot ja yhteiset seurantalaverit
- TUVA- opinnoissa painottuu lukiokoulutus ja siihen valmentautuminen

Ammatillinen polku

- yhteistyö ammatillisten toimijoiden kanssa (koulutuskokeilut, tutustumiskäynnit)
- työssäoppimisjaksot
- YTO-opinnot
- TUVA-opinnoissa painottuu ammatilliset opinnot ja niihin valmentautuminen

2. Koulutuksen järjestäminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että tutkintokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin (1215/2020, 13 §). Koulutuksen järjestäjän tulee koulutuksen toteuttamisessa olla yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien, nuorisotyön toimijoiden sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Koulutuksen järjestäjä täydentää järjestämäänsä koulutusta hankkimalla tarvittavia koulutuksen osia sitä järjestävältä taholta (1215/2020, 7 §).

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta eri oppimisympäristöissä keskimäärin 22 tuntia viikkoa kohti (1215/2020, 19 §).

Koulutus tulee järjestää siten, että opiskelija voi hakeutua tutkintotavoitteiseen koulutukseen kesken valmentavan koulutuksen, jos hän on saavuttanut riittävät valmiudet tutkintotavoitteiseen koulutukseen siirtymiseksi (1215/2020, 13 §).

2.1. Opiskelijan ohjaaminen

Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista koulutuksen suorittamiseen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää opinto-ohjausta (1215/2020, 19 §). Koulutuksen järjestäjä kuvaa suunnitelmassaan tarkemmin ohjauksen toteuttamisen. Yksilö- ja ryhmäkohtainen ohjaus ovat keskeinen osa valmentavaa koulutusta. Opinto-ohjauksen toteutumisesta vastaa se koulutuksen järjestäjä, jonka kirjoilla opiskelija on.

Opinto-ohjauksen lisäksi opiskelijalla on oikeus saada ohjausta kaikilta opetus- ja ohjaushenkilöstöön kuuluvilta. Kun opiskelija opiskelee toisen koulutuksen järjestäjän järjestämässä koulutuksessa, hän saa opintoihinsa liittyvää ohjausta tältä koulutuksen järjestäjältä.

Ohjaus tukee opiskelijaa

- kartoittamaan kiinnostuksen kohteitaan ja tunnistamaan vahvuuksiaan
- arvioimaan aiemmin hankittua osaamista
- suunnittelemaan opintojensa sisältöä
- seuraamaan opinnoissa etenemistään
- arvioimaan omaa oppimistaan
- tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja tulevaisuuden suhteen
- etsimään tietoa toisen asteen koulutuksesta sekä erilaisista uravaihtoehtoja
- hakeutumaan jatko-opintoihin.

Ohjauksella tuetaan opiskelijaa opintojen kaikissa vaiheissa. Ohjaus tukee opiskelijan oppimista ja hyvinvointia, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät.

Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä koko tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä tuetaan osallisuutta.

Ohjausta voidaan järjestää opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Ohjausta toteutetaan moniammatillisesti, sillä sitä antavat opinto-ohjaaja ja oppilaitoksen muu henkilökunta. Mahdollisen työelämässä tai muussa oppimisympäristössä tapahtuvan oppimisen aikana ohjaukseen osallistuvat myös työyhteisön jäsenet. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

Ohjauksen yhteydessä tehdyt suunnitelmat dokumentoidaan opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa.

Oppivelvollisten osalta koulutuksen järjestäjällä on ohjaus- ja valvontavastuu valmentavan koulutuksen päättävästä opiskelijasta. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia, että oppivelvollinen opiskelija hakeutuu ennen valmentavan koulutuksen päättymistä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Koulutuksen järjestäjän tulee seurata, että oppivelvollinen hakeutuu oppivelvollisuuslain edellyttämään koulutukseen, saa opiskelupaikan ja aloittaa opinnot. (1214/2020, 10 §.)

Ohjaus- ja valvontavastuu koskee myös niitä tilanteita, joissa oppivelvollinen aikoo keskeyttää valmentavan koulutuksen. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on varmistaa, että oppivelvollinen saa riittävästi opinto-ohjausta hakeutumisvelvoitteensa täyttämiseksi siten, että oppivelvollisuuden suorittaminen voi jatkua keskeytyksettä. Tarvittaessa oppivelvollinen ohjataan muiden palvelujen piiriin. Koulutuksen järjestäjä on velvollinen ilmoittamaan oppivelvollisen asuinkunnalle, jos oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytyy. (1214/2020, 13 §.)

Opinto- ja uraohjaus on keskeinen ja kaikille yhteinen osa TUVA-koulutusta. Opinto- ja uraohjausta järjestetään Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutuksessa opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena sekä näiden yhdistelminä. Opinto- ja uraohjaukseen keskittyvät opintojaksot on kuvattu tarkemmin toteuttamissuunnitelmassa. Tarjonnassa korostuvat vahvuusajattelu, oman polun suunnittelu, uratarinat, toisen asteen koulutuksiin tutustuminen, ajankäyttöön ja motivaatioon liittyvät teemat sekä osaamisen osoittamisen monet muodot. Opiskelijalle tarjotaan yksilöllistä ja pienryhmäohjausta koulutuksen suorittamisen ja jatko-opintoihin hakeutumisen tueksi opintojen kaikissa vaiheissa.

Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 14 §:n 1 momentin mukaan koulutuksen järjestäjä laatii koulutuksen aloittavalle opiskelijalle henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, johon kirjataan opintojen yksilöllinen rakentuminen ja eteneminen sekä jatko-opintosuunnitelma. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan opiskelijan opetusta, ohjausta ja tukea koskevat tiedot.

Ohjauksen yhteistyö, vastuut ja työnjako

Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutuksessa ura- ja koulutusvalinnan ohjauksen ammattilaisena opinto-ohjaaja vastaa opintojen ohjauksesta ja opiskelusuunnitelmien laatimisesta. Oppijalla on oikeus saada ohjausta kaikilta koulu- ja oppilaitosyhteisön henkilöstöön kuuluvilta. Tarkempi työnjako on kirjattu lukuvuosisuunnitelmaan. TUVA-koulutuksessa ohjaus on monialaista ja jokapäiväistä yhdessä tekemistä. Hyvä ohjaus perustuu toimijuutta vahvistaviin kohtaamisiin ja toista kunnioittavaan vuorovaikutteiseen ja luottamukselliseen yhteistyöhön. Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutuksen kokonaisuudessa painottuu henkilöstön ohjauksellinen ote ja yhteisöllinen pedagogiikka, mikä osaltaan mallintaa yhdessä tekemisen ja oppimisen hyötyjä myös opiskelijoille.

Myönteisillä sosiaalisilla suhteilla ja sisäisellä motivaatiolla on tärkeä rooli opintojen etenemisen näkökulmasta. Opintojen merkityksen ymmärtäminen ja tavoitteellisuus lisäävät nuoren pystyvyyden ja autonomian kokemuksia. TUVA-opinnoissa opiskelijalla on valinnanvaraa ja vaikuttamisen mahdollisuuksia oman polkunsä ohjaajana ja osaamisensa rakentajana. Osallisuuden kokemus ja tunne yhteenkuuluvuudesta on keskeinen osa motivaatiota ja hyvinvointia. Näitä vahvistetaan kaupungin TUVA-koulutuksen arjessa mahdollistamalla säännöllisesti myös informaaleja oppimistilanteita esimerkiksi luonnossa ja kaupunkiympäristössä. TUVA-koulutuksen toteutuksessa opiskellaan pääsääntöisesti ryhmämuotoisesti joustavin opetusjärjestelyin. Käytännössä tämä tarkoittaa pienryhmäpainotteisuutta ja yhteistoiminnallista opiskelua opiskelijoiden yksilölliset tavoitteet huomioiden. Ryhmien arjessa on mukana opettajien lisäksi ohjausalan ammattilainen; tuva-valmentaja, jonka vastuualueella ovat koulutuksen kokonaisuudessa erityisesti arjen taidot.

Opiskelijan ohjauksessa ovat mukana myös Lapin hyvinvointialueen nimeämä opiskeluterveydenhuollon ja opiskeluhoollon henkilöstö; terveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi.

Toimintatavat ja vastuut jatko-opintoihin ohjaamisessa

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opinto-ohjaaja yhdessä TUVA-opettajan kanssa varmistaa, että oppivelvollinen opiskelija hakeutuu tutkintotavoitteiseen koulutukseen ennen valmentavan koulutuksen päättymistä. He seuraavat, että oppivelvollinen hakeutuu oppivelvollisuuslain edellyttämään koulutukseen, saa opiskelupaikan ja aloittaa opinnot.

Mikäli oppivelvollinen on keskeyttämässä valmentavan koulutuksen, tavoitteena on turvata oppivelvollisuuden jatkuminen riittävällä opinto-ohjauksella tai opiskelijan ohjaamisella muihin palveluihin. Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutuksessa opinto-ohjaaja tai TUVA-opettaja ilmoittaa oppivelvollisen asuinkunnan oppivelvollisuuskoordinaattorille, jos oppivelvollisuuden suorittaminen tukitoimista huolimatta keskeytyy tai oppivelvollisuuden keskeyttämiselle on peruste.

2.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja tai opinto-ohjaaja laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa. Suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana. Alaikäisen opiskelijan huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla tulee olla mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen.(1215/2020,14§) Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tekemisessä tehdään tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä opiskeluhuollon ja opiskelijan muun verkoston kanssa.

Kun koulutuksen järjestäjänä on ammatillisen koulutuksen järjestäjä, tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisen koulutuksen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti (1215/2020, 14 §).

Kun koulutusta järjestää ja perusopetuksen tai lukiokoulutuksen järjestäjä, tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 14 §:n mukaisesti.

Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjataan opiskelijan

- tavoitteet valmentavalle koulutukselle
- opiskelijan aikaisempi koulutus ja muu osaaminen
- opiskelukielen taito ja muu kielitaito sekä opiskeluvälmiudet
- suoritettavat koulutuksen osat ja niiden laajuus ja tavoitteet
- tarvitsema ohjaus ja tuki ja niiden toteuttaminen (1215/2020, 22 §)
- jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Opiskelija voi painottaa opiskelusuunnitelmassaan joko lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen suuntaan valitsemalla opintoja kyseisestä koulutusmuodosta. Koulutuksen aikana opiskelijan on mahdollista myös vahvistaa perusopetuksessa hankittuja taitoja. Keskeisenä periaatteena on kuitenkin opiskelijan suuntautuminen toiselle asteelle ja toisen asteen opintojen suorittaminen ohjattuna ja tuettuna opiskelijan valmiuksien mukaan.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ohjaa opiskelijan opintojen rakentumista ja etenemistä sekä vahvistaa opiskelun suunnitelmallisuutta. Opiskelusuunnitelman laatimisen lähtökohtina ovat opiskelijan vahvuudet, tarpeet ja tavoitteet sekä hänen osaamisensa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen alussa. Opiskelijan elämäntilanne sekä aiemmat oppimiskokemukset tulee ottaa huomioon suunnitelmaa laadittaessa. Lähtötilanteen selvittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota, ja opiskelijan aiemmin hankittu osaaminen, opiskelukielen taito, opiskeluvälmiudet sekä mahdolliset tuen tarpeet kartoitetaan mahdollisimman tarkasti ja huomioidaan opintojen suunnittelussa.

Valmentavan koulutuksen lainsäädäntöön ei sisälly aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista tai hyväksilukua koskevaa sääntelyä. Opiskelijan opiskelusuunnitelma rakennetaan opiskelijan aiemman osaamisen ja tavoitteiden perusteella ja opiskelija suorittaa vain ne koulutuksen osat, jotka ovat tarpeen hänen henkilökohtaisten tavoitteidensa saavuttamiseksi.

Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutuksessa opinto-ohjaaja ja vastuupettaja vastaavat henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisesta. HOKS rakennetaan Wilmaan yhdessä opiskelijan kanssa. Huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla on oikeus osallistua suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa voidaan rakentaa myös moniammatillisessa yhteistyössä opiskeluhuollon ja opiskelijan muun verkoston kanssa.

Opiskelijan opiskelusuunnitelma rakennetaan opiskelijan aiemman osaamisen ja tulevaan suuntaavien tavoitteiden perusteella. TUVA-koulutuksessa opiskelija suorittaa opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen lisäksi vain henkilökohtaisten tavoitteidensa mukaiset koulutuksen osat.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ohjaa opintojen rakentumista ja niissä etenemistä sekä vahvistaa opintojen suunnitelmallisuutta. Opiskelusuunnitelmaa tarkistetaan jaksottain ja tarvittaessa päivitetään. Suunnitelman tarkistamisesta vastaa ryhmän vastuupettaja ja tarvittaessa päivitykset opintovalintoihin tehdään yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.

2.3. Erityinen tuki

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea koulutuksen perusteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisellä tuella tarkoitetaan opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyitä. Erityisen tuen antamisen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa koulutuksen perusteiden mukaisen osaamisen. (1215/2020, 21 §.)

Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida opiskelijan erityisen tuen tarve opiskelijan aloittaessa opiskelun, ja opintojen aikana tuen tarpeen ilmetessä. Jos perusopetuksesta siirtyvällä opiskelijalla on ollut perusopetuksessa perusopetuslain 17 §:n mukainen erityisen tuen päätös, tulee valmentavan koulutuksen järjestäjän selvittää ja arvioida opiskelijan erityisen tuen tarve opiskelijalle perusopetuksessa tehdyn erityisen tuen päätöksen pohjalta (1215/2020, 22 §).

Oppivelvollisuuslain 23 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle koulutuksen järjestäjälle. Muiden kuin oppivelvollisten osalta tiedot saadaan opiskelijalta.

Koulutuksen järjestäjä tekee päätöksen opiskelijalle annettavasta erityisestä tuesta. Opiskelijaa ja alaikäisen kohdalla huoltajaa tai muuta laillista edustajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä (1215/2020, 22 §).

Koulutuksen järjestäjä kirjaa opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan (ammatillisessa koulutuksessa henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan) opiskelijalle tarjottavan erityisen tuen sisällöt.

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa opiskelija voi suorittaa lukion tai ammatillisen koulutuksen opintoja. Kun opiskelija suorittaa lukion oppimäärään kuuluvia opintoja, hänellä on oikeus lukiolain 28 §:ssä säädettyyn oppimisen tukeen. Kun opiskelija suorittaa ammatillisen koulutuksen osia, hänellä on oikeus erityiseen tukeen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 64 §:n perusteella. Opiskelijan oikeudesta vaativaan erityiseen tukeen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia. Vaativaan erityiseen tukeen oikeuttavaa koulutusta annetaan siihen järjestämisluvan saaneissa ammatillisissa oppilaitoksissa (1215/2020, 21 §).

Erityistä tai vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden opiskeluun voi tarvittaessa kuulua moniammatillista yhteistyötä, joka edistää opiskelijan opiskelukykyä. Pääpaino on toimenpiteissä, jotka vahvistavat opiskelijoiden hyvinvointia, yksilöllisiä oppimisvalmiuksia ja osallistumismahdollisuuksia. Lähtökohtana ovat opiskelijan oppimisedellytykset, tarpeet ja odotukset, toimintakyky ja voimavarat.

Järjestämisen rakenteet, toimijat ja toimintatavat

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, mikäli hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea koulutuksen perusteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Opiskelijan tarpeet, odotukset, oppimisedellytykset, toimintakyky ja voimavarat muodostavat lähtökohdan erityiselle tuelle valmentavassa koulutuksessa. Rovaniemen kaupungilla ei ole vaativana erityisenä tukena järjestettävän TUVA-koulutuksen tehtävää.

Erityisopettajan tarjoama tuki perustuu yksilön tarpeisiin, joita selvitetään oppimisvalmiuksien kartoituksella muun muassa lukitestein, haastatteluin sekä opettajien havaintojen ja aiemmasta oppilaitoksesta siirtyvien tietojen perusteella. Jokainen opiskelija tekee heti opintojensa alkuvaiheessa lukivalmiuksia sekä matemaattisia valmiuksia arvioivan testin. Mikäli tarvetta lisätestaukselle ilmenee, vastaa erityisopettaja tarkemmasta yksilötestauksesta ja siihen liittyvistä haastatteluista sekä tuen suunnittelusta ja seurannasta yhdessä nuoren ja opetushenkilöstön kanssa. Tarvittaessa erityisopettaja voi konsultoida myös opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä tuen tarpeiden selvittelyihin liittyen.

Erityispedagogisen tuen sekä erityisten opetus- ja opiskelujärjestelyjen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia, yksilöllisiä oppimisvalmiuksia ja osallistumismahdollisuuksia. Erityisen tuen järjestelyt kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Vastuuopettaja ja opinto-ohjaaja voivat tarvittaessa keventää opiskelijan jaksosuunnitelmaa nuoren ja hänen huoltajansa kanssa neuvotellen. Viikko-ohjelmasta opintoja voidaan vähentää tai sopia toisin suoritettavaksi, mikäli se on nuoren jaksamisen ja motivaation kannalta tarpeenmukaista. Oppiainekohtaiset tehtävät ja arvioitavat suoritukset on pääsääntöisesti pilkottavissa pienempiin osa-alueisiin ja nuori voi osoittaa osaamistaan monin eri tavoin. Nuoren henkilökohtaista kuntoutumista tukevat säännölliset käynnit esimerkiksi yksilö- tai ryhmäkuntoutuksessa voidaan liittää osaksi opiskelijan henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa valinnaisten opintojen koulutuksen osaan.

Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisin menetelmin. Yksilöllisemmän tuen toteuttamiseksi on mahdollista tehdä myös joustavia opetusjärjestelyjä (esim. samanaikaisopetus), mikäli tilanne sitä edellyttää. Opetus- ja koetilanteissa opiskelija voi tarvittaessa saada lisäaikaa tai rauhallisemman opiskelutilan (esimerkiksi sermien ja kuulokkeiden avulla). Lisäksi opiskelijalla on toisen asteen opinnoissa tarvittaessa oikeus aineenopettajan antamaan tukiopeutukseen koulutuksessa noudatettavien käytänteiden mukaisesti. Vastuuopettaja ja opinto-ohjaaja huolehtivat opiskelijan jaksamisen pedagogisesta tukemisesta, ohjauksesta ja opiskelutaitojen opetuksesta.

Yhteistyö, vastuut ja työnjako

Erityisen tuen tarve arvioidaan TUVA-opintojen alussa ja aikana tuen tarpeen ilmetessä. Mahdollinen perusopetuksessa laadittu erityisen tuen päätös ohjaa opiskelijan erityisen tuen tarpeen arviointia tutkintotavoitteiseen valmentavassa koulutuksessa. Erityisopettaja tukee ja konsultoi vastuuopettajaa, opinto-ohjaajaa sekä aineenopettajia tilanteissa, joissa erityisopetuksellinen näkökulma tai tieto opiskelijan tai ryhmän oppimiseen vaikuttavista seikoista on tarpeen. Hallintopäätöksen opiskelijalle annettavasta erityisestä tuesta TUVA-koulutuksessa tekee Rovaniemen kaupungin kasvun ja oppimisen tuen päällikkö. Päätöksen valmistelee TUVA-koulutuksen erityisopettaja omaopettajan, opinto-ohjaajan ja opetushenkilöstön, opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa yhteistyössä. Tarpeenmukaisen erityisen tuen sisällöt, toteutus ja seuranta kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Mahdollisten perusopetuksen oppiaineiden ja lukio-opintojen osalta erityisessä tuessa noudatetaan asianosaisen koulutuksen lainsäädäntöä ja käytänteitä. Mikäli opiskelija pyrkii TUVA-koulutuksessa korottamaan perusopetuksen päättöarvosanoja ja hänellä on ollut perusopetuslain 17§:n mukainen erityisen tuen päätös, selvitetään ja arvioidaan opiskelijan erityisen tuen tarve perusopetuksessa tehdyn erityisen tuen päätöksen pohjalta opintojen alkuvaiheessa.

Kun opiskelija suorittaa lukion oppimäärään kuuluvia opintoja, hänellä on oikeus lukiolain 28 §:ssä säädettyyn oppimisen tukeen. Ammatillisen koulutuksen opintoja suorittaessaan TUVA-opiskelijan oikeuksia erityisen tuen osalta säätelee laki ammatillisesta koulutuksesta 64§. TUVA-opettaja, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja varmistavat erityiseen tukeen liittyvän tarvittavan

tiedonsiirron opiskelijan siirtyessä TUVA-koulutukseen, koulutuksen osien yhteydessä sekä myöhemmin toisen asteen opintoihin siirryttäessä.

Opiskelijan opiskelukykyä voidaan tukea tarvittaessa myös moniammatillisella yhteistyöllä. Kokonaisvaltaisen tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä opiskeluhoollon ja opiskeluterveydenhuollon toimijoiden kanssa. Opiskelijan ohjaus opiskeluhoollon ja opiskeluterveydenhuollon piiriin tapahtuu opiskelijan oman vastuuopettajan tai tarvittaessa muun opetushenkilöstön toimesta. Opiskelija tai hänen huoltajansa voivat myös tarvittaessa hakeutua opiskeluterveydenhuollon ja opiskeluhoollon palveluihin koulunkäynnin ja opiskelijan hyvinvoinnin tuen saamiseksi.

2.4. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu- ja oppilaitosyhteisössä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 §). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 9 §). Opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet kuin perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa tai ammatillisessa koulutuksessa.

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollasuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 §, muutettu lailla 377/2022). Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollasuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallista opetussuunnitelmaa. Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa noudatetaan opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollasuunnitelmaa.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa koulun ja oppilaitoksen toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoolltoa. Se on ennaltaehkäisevää ja sen tehtävänä on edistää opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä vahvistaa vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskelu ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien koulu- ja oppilaitosyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 4 §.)

Yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon kuuluvat opiskeluhoolltopalvelut, joita ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja kuraattori- ja psykologipalvelut sekä monialaisen asiantuntijaryhmän tarjoama tuki (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 5 §). Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu opiskelijan suostumukseen (Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.). Opiskeluhoolltopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 §). Opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetyssä opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa. (Terveydenhuoltolaki 378/2022 15 § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 §).

2.5. Koulutuksen järjestäjän suunnitelma koulutuksen toteuttamisesta

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee koulutuksen toteutuksen ottaen huomioon opiskelijoiden tavoitteet ja edellytykset sekä eri koulutuksen järjestäjien yhteistyön. Koulutuksen järjestäjän on tärkeä huomioida sekä opiskelijoiden erityistarpeet että heidän tosiasialliset mahdollisuutensa korottaa perusopetuksen arvosanoja, suorittaa lukio-opintoja sekä ammatillisen perustutkinnon osia tai niitä pienempiä kokonaisuuksia.

Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 12 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä laatii koulutuksen toteuttamisesta suunnitelman. Suunnitelmassa kuvataan

1. koulutuksen järjestäjän tarjoamat koulutuksen osat, niiden tavoitteet, keskeiset sisällöt ja arviointi sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen koulutuksen osittain
2. muilta koulutuksen järjestäjiltä hankittavat koulutuksen osat
3. perusopetuksen arvosanojen korottaminen erityisessä tutkinnossa
4. lukio-opintojen ja ammatillisten perustutkinnon osien ja osien osa-alueiden suorittaminen
5. opinto-ohjauksen järjestäminen
 - 5.1 järjestämisen rakenteet, toimijat ja toimintatavat
 - 5.2 yhteistyö, vastuut ja työnjako
 - 5.3 toimintatavat ja vastuut jatko-opintoihin ohjauksessa
6. erityisen tuen järjestäminen
 - 6.1 järjestämisen rakenteet, toimijat ja toimintatavat
 - 6.2 yhteistyö, vastuut ja työnjako
7. yhteistyö
 - 7.1 koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö sekä tiedonsiirto opiskelijoiden sujuvien siirtymien mahdollistamiseksi valmentavan koulutuksen ja tutkintotavoitteisen koulutuksen välillä
 - 7.2 kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö oppivelvollisten kohdalla
 - 7.3 työelämäyhteistyö, kansainvälisen yhteistyö ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Lisäksi tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa noudatetaan seuraavia koulutuksen järjestäjän lakisääteisiä suunnitelmia (1215/2020, 26 §)

- opiskeluhuoltosuunnitelma sisältäen suunnitelman opiskelijoiden suojaamisesta väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä,
- tasa-arvosuunnitelma
- yhdenvertaisuussuunnitelma

3. Palaute osaamisen kehittymisestä ja osaamisen arviointi

3.1. Palaute osaamisen kehittymisestä

Opiskelijalla on oikeus saada palautetta osaamisensa kehittymisestä koulutuksen aikana.

Palauteella ohjataan ja kannustetaan opiskelijaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä itsearviointiin (1215/2020, 15 §).

Opiskelijaa ohjataan arvioimaan itseään realistisesti ja kehittämään omaa toimintaansa opiskelijana. Opettajan sekä muun ohjaus- ja opiskeluhenkilöstön antama palaute on kannustavaa ja realistista, opiskelijan vahvuuksia ja kehittymistä tukevaa.

Palautetta antavat opetuksesta vastaavat opettajat ja muut opiskelijan opetukseen, ohjaukseen ja tukeen osallistuvat koulutuksen järjestäjän edustajat.

3.2. Opiskelijan osaamisen arviointi

Koulutuksen osien arviointi antaa tietoa opiskelijan osaamisesta ja tukee koulutuksen perusteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Osaamisen arvioinnilla tarkoitetaan sen arviointia, onko opiskelija saavuttanut koulutuksen perusteiden mukaiset koulutuksen osan tavoitteet. Arvioinnin toteuttaa ja arvioinnista päättää kunkin koulutuksen osan opetuksesta vastaava opettaja. (1215/2020, 15 §.)

Koulutuksen osat arvioidaan hyväksytty / hylätty. Koulutuksen osa katsotaan hyväksytyksi, kun opiskelija on saavuttanut koulutuksen osalle asetetut ja henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Koulutuksen järjestäjä voi omassa suunnitelmassaan määrittellä koulutuksen perusteiden yleisiä tavoitteita tarkempia tavoitteita. (1215/2020, 15 §.)

Koulutuksen osien arviointi perustuu monipuolisiin arviointimenetelmiin. Opiskelijat voivat osoittaa osaamistaan monipuolisesti heille soveltuvien tavoin. Opiskelijan mahdolliset oppimisen vaikeudet ja opetuskielen osaaminen tulee ottaa huomioon suunniteltaessa osaamisen osoittamisen tapoja. Esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa, opiskelijalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan muilla tavoin. Arvioinnissa voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä.

Tutkintokoulutuksen aikana korotettavat perusopetuksen päättöarviointin arvosanat sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinnot arvioidaan kunkin koulutusmuodon lainsäädännön ja opetussuunnitelman tai tutkinnon perusteiden mukaisesti. Todistuksen suorituksesta antaa se koulutuksen järjestäjä, jolla on tämän koulutuksen järjestämislupa.

Arviointi antaa opiskelijalle tietoa sen hetkisestä osaamisesta ja tukee perusteiden ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Arviointimenetelmiä hyödynnetään monipuolisesti, jolloin opiskelijat voivat osoittaa osaamistaan myös yhdessä yksilöllisiä vahvuuksiaan hyödyntäen. Osaamisen osoittamisen tavoissa huomioidaan opiskelijan mahdolliset erityispedagogiset tarpeet ja opetuskielen osaaminen.

Opiskelijoiden kanssa käydään säännöllisesti jokaisen jakson lopuksi arviointikeskustelu. Arviointikeskustelussa käydään läpi jaksolle asetetut tavoitteet ja sisällöt ...

3.3. Todistukset

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa käytetään seuraavia todistuksia:

- Todistus suoritetuista koulutuksen osista
- Todistus suoritetuista opinnoista

Todistus suoritetuista koulutuksen osista

Koulutuksen järjestäjä antaa opiskelijalle todistuksen suoritetuista koulutuksen osista, kun opiskelija päättää tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen suorittamisen. Koulutuksen päättämällä tarkoitetaan tilannetta, jolloin opiskelija on suorittanut hyväksytysti henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassaan tavoitteeksi asetetut koulutuksen osat. Jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen, hänelle annetaan todistus ennen eroamista tai keskeyttämistä suoritetuista koulutuksen osista.

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa todistus suoritetuista koulutuksen osista myös opiskelijan pyynnöstä. (1215/2020, 16 §.)

Todistukseen suoritetuista koulutuksen osista merkitään seuraavat tiedot:

- opiskelijan nimi, oppijanumero ja henkilötunnus
- koulutuksen nimi
- opiskelijan suorittaman koulutuksen laajuus viikkoina
- opiskelijan suorittamat koulutuksen osat ryhmiteltyinä koulutuksen perusteiden mukaisesti, laajuudet viikkoina ja arvosana (hyväksytty/hylätty)
- päiväys ja allekirjoitus
- todistuksen antavan koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen yhteystiedot
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä ja diaarinumero
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen määäämien koulutuksen perusteiden mukaisesti (perustemääräyksen päätöspäivämäärä ja diaarinumero)
- maininta, että tutkintokoulutukseen valmentava koulutus sijoittuu tasolle 3 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti
- arviointiasteikko
- muut tarpeelliset lisätiedot

Todistuksen liitteenä opiskelijalle voidaan antaa opintosuoritusote, jossa näkyy tarkemmin opiskelijan suorittaman koulutuksen sisältö.

Opiskelija saa lisäksi erillisen todistuksen tai opintosuoritusotteen koulutuksen aikana suoritetuista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista. Tämän todistuksen tai opintosuoritusotteen antaa se koulutuksen järjestäjä, jolla on kyseisen koulutuksen järjestämislupa. Näissä todistuksissa tai opintosuoritusotteissa noudatetaan kyseessä olevan koulutusmuodon säädöksiä.

Todistus suoritetuista opinnoista

Koulutuksen järjestäjä antaa opiskelijan pyynnöstä todistuksen suoritetuista opinnoista, jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen suorittamisen. Todistus suoritetuista opinnoista annetaan niistä opinnoista, joissa koulutuksen osan suorittaminen oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti on jäänyt kesken.

Todistukseen suoritetuista opinnoista merkitään seuraavat tiedot:

- opiskelijan nimi, oppijanumero ja henkilötunnus
- koulutuksen nimi
- opiskelijan suorittama koulutuksen laajuus viikkoina
- päiväys ja allekirjoitus
- todistuksen antavan koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen yhteystiedot
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä ja diaarinumero
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu

- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen määäämien koulutuksen perusteiden mukaisesti (perustemääräyksen päätöspäivämäärä ja diaarinumero)
- maininta, että tutkintokoulutukseen valmentava koulutus sijoittuu tasolle 3 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti
- arviointiasteikko tai arviointiasteikot
- muut tarpeelliset lisätiedot

Todistuksen liitteenä opiskelijalle voidaan antaa opintosuoritusote, jossa näkyy tarkemmin opiskelijan suorittamien opintojen sisältö.

4. Muut opiskelijoita ja koulutuksen järjestämistä koskevat säännökset

4.1. Opiskelijan velvollisuudet

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijalla on velvollisuus osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan poissaoloa koskevista menettelyistä. Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. (1215/2020, 20 §.)

Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Vahingoista tulee ilmoittaa alaikäisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Koulutuksen järjestäjä päättää esimerkiksi siitä, miten poissaoloista tulee ilmoittaa ja myös poissaolojen hyväksyttävyydestä. Valmentavassa koulutuksessa noudatetaan oppilaitoksen ohjeita poissaoloissa, niiden seuraamisessa ja puuttumisessa niihin. Kurinpitoasioissa noudatetaan oppilaitoksen kurinpitosuunnitelmaa.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiseen opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä (1215/2020, 18 §). Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut opetukseen. Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään oppivelvollisuuslain 13 §:ssä.

4.2. Perusopetuslain, lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain soveltaminen

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa sovelletaan, mitä asianomaisen järjestäjän osalta perusopetuslaissa, lukiolaissa tai ammatillisesta annetussa laissa säädetään (1215/2020, 26 §)

- opetuksen julkisuudesta,
- kokeilusta,
- erityisopetuksen tai erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä,
- oppilas- ja opiskeluhuollosta,
- henkilöstöstä,
- yhteistyöstä opiskelijoiden huoltajien kanssa,
- oppilas- ja opiskelijakunnasta,
- koulutuksen arvioinnista sekä
- tietojensaannista ja henkilötietojen salassapidosta ja käsittelystä, jollei laissa toisin säädetä.

Lisäksi sovelletaan, mitä kurinpidosta ja siihen liittyvistä menettelyistä säädetään perusopetuslaissa, lukiolaissa sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa. Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa ei kuitenkaan sovelleta perusopetuslain 36 §:ään kirjattua jälki-istuntoa.

Jos opiskelija suorittaa ammatillisen koulutuksen tutkinnon osaa, sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 40 §:n säännöstä opiskelijaksi ottamisen esteistä sekä mainitun lain 9 luvun säännöksiä opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja huumausainetestauksesta (ns. SORA-lainsäädäntö).

5. Koulutuksen osien tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Koulutuksen osien tavoitteet on määritelty laajuudeltaan koulutuksen osan suurimman viikkomäärän mukaan. Koulutuksen järjestäjä voi laatia niistä pienempiä kokonaisuuksia opiskelijan valmiuksien ja tavoitteiden mukaisesti. Koulutuksen järjestäjä kuvaa mahdollisten pienempien kokonaisuuksien tavoitteet, keskeisen sisällön ja arvioinnin suunnitelmassaan koulutuksen toteuttamisesta.

Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjataan ne koulutuksen osat, joihin hän osallistuu, sekä niiden laajuus ja tavoitteet. Opiskelijalle valitaan sopivat koulutuksen osat hänen valmiuksiensa ja tavoitteidensa mukaisesti. Suunnitelma päivitetään koulutuksen edetessä.

5.1. Laaja-alainen osaaminen

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus tukee kokonaisvaltaisesti opiskelijan valmiuksia ja osaamista. Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen ja asenteiden sekä toimintakyvyn muodostamaa kokonaisuutta, joka kytketään koulutuksen osien sisältöihin. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kulkevat läpi koko valmentavan koulutuksen riippumatta opiskelijan valitsemista koulutuksen osista. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana valmentavan koulutuksen osien arviointia. Laaja-alainen osaaminen on osa jokaisen koulutuksen osan tavoitteita.

Valmentavan koulutuksen laaja-alaisen osaaminen keskittyy niihin valmiuksiin, joita opiskelija tarvitsee siirtyäkseen opiskelemaan toiselle asteelle. Opiskelijalla tulee olla tarvittavat perusvalmiudet, riittävä tutkintokielen osaaminen ja tietotekniset valmiudet sekä monipuoliset opiskelutaidot. Lisäksi hänellä tulee olla riittävä hyvinvointiosaaminen, jotta hän jaksaa opiskella ja oppia. Laaja-alaiseen osaamisen liittyvät lisäksi opiskelijan ymmärrys kulttuurisesta moninaisuudesta, yhdessä toimimisesta sekä kestävään kehitykseen liittyvä ymmärrys.

Koulutuksen järjestäjä kuvaa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueita toteutetaan eri koulutuksen osissa suunnitelmassaan koulutuksen toteuttamiseksi. Kuvausten tulee perustua tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteiden laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden kuvauksiin.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen laaja-alainen osaaminen koostuu seuraavista osa-alueista:

Laaja-alainen osaaminen

- 5.1.1. Oppimaan oppiminen
- 5.1.2. Monilukutaito
- 5.1.3. Digiosaaminen
- 5.1.4. Vuorovaikutusosaaminen

5.1.5. Hyvinvointiosaaminen

5.1.6. Ympäristöosaaminen

5.1.7. Yhteiskuntaosaaminen

5.1.8. Kulttuuriosaaminen

6. Koulutuksen osat

6.1. Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot, 2 - 10 vk

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa kehitetään opiskelijan opiskelu- ja urasuunnittelutaitoja, kuten kykyä työskennellä ja opiskella itsenäisesti, suunnitella omia opintoja ja ajankäyttöä sekä tehdä opintoihin liittyviä valintoja. Opiskelijaa tuetaan tiedostamaan koulutuksen ja työnteon merkitys omassa elämässään. Opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen kehittymiseen liittyvät kiinteästi opiskelu/tutkintokielen taidon ja erityisesti urasuunnitteluun liittyvien tekstitaitojen hallinta.

Tavoitteet

- asettaa ja arvioi oman elämänsä tavoitteita ja toiveita
- osaa kuvata itseänsä oppijana ja opiskelijana
- tutustuu erilaisiin tapoihin oppia ja hankkia osaamista
- käyttää soveltuvia opiskelutaitoja
- osaa suunnitella omia opintojaan tavoitteellisesti
- osaa etsiä tietoa itseään kiinnostavista jatko-opinnoista sekä työelämävaihtoehtoista
- tarkastelee vaihtoehtoisia uramahdollisuuksiaan myös tulevaisuuden näkökulmasta
- arvioi omaa soveltuvuuttaan eri aloille
- osaa tehdä realistisen jatko-opintosuunnitelman ja hakeutuu sen mukaisesti koulutukseen
- valmistautuu opiskelemaan lukiokoulutuksessa tai ammatillisessa koulutuksessa
- ymmärtää ja osaa käyttää opiskelu- ja urasuunnitteluun liittyvää kieltä.

Keskeinen sisältö

Keskeinen sisältö

- Opiskelutaidot
- Tutustuminen jatko-opintoihin ja suomalaiseen koulutusjärjestelmään
- Tutustuminen lukiokoulutuksen ja/tai ammatillisen koulutuksen toteutustapoihin ja käytänteisiin
- Tutustuminen eri alojen koulutukseen sekä koulutusvierailut ja -kokeilut

Opintokokonaisuudet:

OPU1 Orientaatio ja tutustuminen
OPU2 Oman polun suunnittelu
OPU3 Tutustuminen toisen asteen koulutuksiin
OPU4 Opiskelu, ajankäyttö ja motivaatio

Kokonaisuuksien tarkemmat kuvaukset löytyvät alasivuilta.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

6.1.1. OPU1 Orientaatio ja tutustuminen

- Opiskelija tutustuu TUVA-koulutuksen sisältöön ja mahdollisuuksiin.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadintaan ja huolehtii omalta osaltaan sen päivittämisestä.
- Opiskelija tutustuu keskeisiin opinnoissa tarvittaviin digialustoihin ja oppimisen välineistöön.
- Opiskelija hahmottaa omia opiskeluvalmiuksiaan.
- Opiskelija rakentaa omaa ja muiden oppimista tukevat pelisäännöt ja toimii sovitun mukaisesti.
- Opiskelija oppii tunnistamaan asioita, jotka liittyvät huomaavaiseen kohteluun, tapakulttuuriin ja vuorovaikutustilanteissa toimimiseen.
- Opiskelija ymmärtää oppimisympäristöjen moninaisuutta ja tietää opintojen kannalta keskeiset henkilöt.

Laaja-alainen osaaminen: kulttuuriosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, oppimaan oppiminen

6.1.2. OPU2 Oman polun suunnittelu

- Opiskelija tunnistaa oman elämänsä vaiheita ja osaa hyödyntää aiempia kokemuksiaan tulevaisuuden suunnittelussa.
- Opiskelija hahmottaa tulevaisuuttaan toiveikkaana ja tekee asioita toiveidensa eteen.
- Opiskelija vahvistaa itsetuntemustaan ja ymmärtää, että itsetunto kehittyy läpi koko elämän.
- Opiskelija osaa havainnoida, tunnistaa ja sanoittaa omia vahvuuksiaan ja osaamistaan eri elämänalueilla.
- Opiskelija osaa asettaa tavoitteita vahvuksiensa hyödyntämiselle ja osaamisensa kehittämiselle
- Opiskelija hakeutuu jatko-opintoihin.

Laaja-alainen osaaminen: hyvinvointiosaaminen

6.1.3. OPU3 Uratarinat

- Opiskelija kartoittaa itselle mielekkäitä opiskelu- ja työmahdollisuuksia.
- Opiskelija oivaltaa urapolkujen moninaisuutta ja työelämän mahdollisuuksia.
- Opiskelija kehittää urasuunnittelutaitojaan: osaa asettaa realistisia tavoitteita omalle urapolulleen ja hahmottaa erilaisia väyliä niitä kohti.

Laaja-alainen osaaminen: kulttuuriosaaminen, ympäristöosaaminen

6.1.4. OPU4 Tutustuminen toisen asteen koulutukseen

- Opiskelija tutustuu monipuolisesti toisen asteen koulutukseen sekä verkkotarjontaa että vierailukäyntejä hyödyntäen.
- Opiskelija vahvistaa omia ammatinvalinta- suunnitelmiaan ja päätöksentekotaitojaan.
- Opiskelija osallistuu koulutuskokeiluun yhdessä tai useammassa tutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Laaja-alainen osaaminen: vuorovaikutusosaaminen, yhteiskuntaosaaminen

6.1.5. OPU5 Opiskelu, ajankäyttö ja motivaatio

- Opiskelija oppii asettamaan lyhyen ja pidemmän tähtäimen tavoitteita ja konkreettisia suunnitelmia opiskelulle ja noudattamaan suunnitelmaansa.
- Opiskelija suunnittelee ja hallitsee ajankäyttöään.
- Opiskelija oppii hyödyntämään erilaisia muistitekniikoita ja ajankäytön apuvälineitä.

- Opiskelija ymmärtää motivaation ja sisäisen puheen merkityksen oppimiselle ja löytää keinoja oman motivaation herättämiseen ja ylläpitämiseen.

Laaja-alainen osaaminen: oppimaan oppiminen, hyvinvointiosaaminen

6.2. Perustaitojen vahvistaminen, 0 - 30 vk

Koulutuksen osan tavoitteena on vahvistaa opiskelijan lukutaitoon, numeerisiin taitoihin ja digitaitoihin liittyvää osaamista. Lisäksi koulutuksen osa mahdollistaa perusopetuksen oppimäärän arvosanojen korottamisen erityisessä tutkinnossa. Keskeistä opiskelussa on eri tiedonalojen tekstitaitojen sekä opiskelutaitojen vahvistaminen.

Tavoitteet

- saavuttaa sellaiset perustaidot (luku-, numero- ja digitaidot), joiden avulla hän pystyy opiskelemaan toisen asteen opinnoissa
- saavuttaa sellaisen opiskelu/tutkintokielen taidon, että se mahdollistaa toisen asteen koulutukseen osallistumiseen
- kehittää eri tiedonalojen kielen osaamista ja käyttää opiskeltavaan aineeseen sopivia opiskelumenetelmiä
- korottaa perusopetuksen oppimäärän arvosanoja erityisessä tutkinnossa, mikäli se on toiselle asteelle hakeutumisen näkökulmasta tarpeellista

Rovaniemen kaupungin TUVA-opiskelijalla on mahdollisuus perustaitojen vahvistamiseen sekä perusopetuksen arvosanojen korottamiseen osana valmentavaa koulutusta. Tämä tapahtuu aikuisten perusopetuksen päättövaiheen tavoittein, opiskelijan vahvuuksia hyödyntäen ja oppimaan oppimisen taitoja vahvistaen.

Perustaitojen vahvistamiseen sekä parempiin arvosanoihin pyritään opiskelijan monipuolista luku- ja kirjoitustaitoa sekä digitaitoja vahvistamalla, numeerisia taitoja sekä ajattelun ja päättelyn taitoja kehittämällä sekä eri tiedonaloille tyypillisiä teksti- ja opiskelutaitoja aktiivisesti ja monipuolisesti harjoittelemalla.

Opiskelija voi tarvittaessa opiskella ja pyrkiä korottamaan lukuvuoden aikana kaikkia perusopetuksessa opetettavia oppiaineita opettajan johdolla tai osittain itsenäisesti opiskellen. Oppiainesisältöjä voidaan yhdistellä oppimisen kannalta mielekkäiksi ja tarkoituksenmukaisiksi monialaisiksi kokonaisuuksiksi oppiaineiden luonteet huomioiden. Perustaitojen vahvistamista voi suorittaa myös ilman arvosanojen korotustavoitetta.

Keskeinen sisältö

Opiskelija vahvistaa valmiuksiaan hakeutua toisen asteen koulutukseen ja suoriutua siitä tavoitteidensa mukaisesti. Perusopetuksen tai aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään ainekohtaiset sisällöt ja tavoitteet, jotka opiskelija tarvitsee selviytyäkseen toisen asteen opinnoista.

Opetuksen lähtökohtana ovat perusopetuksen tai aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt.

Kaikessa opetuksessa tuetaan opiskelu/tutkintokielen taitoja, opetettavan tiedonalan tekstitaitoja, oppimistaitoja ja digitaalisia taitoja. Kun opiskelija korottaa perusopetuksen päättöarvosanoja erityisessä tutkinnossa, opetuksen sisällöt, tavoitteet ja arviointi toteutuvat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja lainsäädännön mukaisesti.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Jos opiskelija korottaa perusopetuksen arvosanoja, arvioidaan ne perusopetuksen lainsäädännön ja perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltujen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti ([perusopetuslain 628/1998, 38 §:n mukaisessa erityisessä tutkinnossa](#)). Vastuu arvioinnista on sillä koulutuksen järjestäjällä, jolla on perusopetuksen järjestämislupa. Arvioinnista päättävät perusopetuslainsäädännön mukaisesti perusopetuksen opettajat.

6.2.1. Perusopetuksen arvosanojen korottaminen

TUVA-koulutuksessa opiskelijalla on mahdollisuus perusopetuksen sisältöjen opiskeluun ja arvosanojen korottamiseen osana valmentavaa koulutusta. Rovaniemen kaupungin toteutuksessa tämä tapahtuu aikuisten perusopetuksen päättövaiheen tavoittein. Paremmat päättöarvosanat edesauttavat merkittävästi opiskelijan hakeutumista toisen asteen opintoihin, sillä valtaosa TUVA-koulutuksen opiskelijoista sijoittuu jatko-opintoihin edelleen yhteishaun kautta keskiarvon ja hakupisteiden perusteella. Perustaitojen vahvistaminen ja arvosanojen korottaminen tapahtuvat Rovaniemen kaupungin TUVA-toteutuksessa opiskelijan vahvuuksia hyödyntäen ja oppimaan oppimisen taitoja vahvistaen. Parempiin arvosanoihin pyritään opiskelijan monipuolista luku- ja kirjoitustaitoa sekä digitaitoja vahvistamalla, numeerisia taitoja sekä ajattelun ja päättelyn taitoja kehittämällä sekä eri tiedonaloille tyypillisiä teksti- ja opiskelutaitoja aktiivisesti ja monipuolisesti harjoittelemalla.

Opiskelija voi tarvittaessa opiskella ja pyrkiä korottamaan lukuvuoden aikana kaikkia perusopetuksessa opettavia oppiaineita opettajan johdolla tai osittain itsenäisesti opiskellen. Oppiainesisältöjä voidaan yhdistellä oppimisen kannalta mielekkäiksi ja tarkoituksenmukaisiksi monialaisiksi kokonaisuuksiksi oppiaineiden luonteet huomioiden.

Korotetut perusopetuksen arvosanat arvioidaan perusopetuksen lainsäädännön ja aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltujen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti. TUVA-ryhmien opetuksesta ja arvioinnista vastaavat perusopetuksen sisältöjen osalta ao. [asetuksen](#) mukaisen kelpoisuuden omaavat TUVA-opettajat ja aineenopettajat. Opiskelija saa korotukseen johtaneista suorituksistaan erillisen todistuksen.

6.3. Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen, 0 - 30 vk

Koulutuksen osa sisältää ammatillisia perustutkintojen tutkinnon osia sekä tutkinnon osia pienempiä kokonaisuuksia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita opiskelijan valmiuksien mukaisesti. On tärkeää, että opiskelija saa opiskeluun riittävästi tukea sekä valmentavassa koulutuksessa että suorittaessaan ammatillisia opintoja valmentavan koulutuksen aikana.

Opiskelija vahvistaa tutkintokielen hallintaa, opiskelutaitoja sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttämistä osana opiskelua. Opiskelija harjoittelee ammatillisessa koulutuksessa tarvittavaa monilukutaitoa: erilaisten tekstien lukemista ja tulkintaa sekä erilaisten tekstien tuottamista. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa riittävät tiedot ja taidot ammatilliseen opiskeluun sekä vahvistaa erityisesti ammatillisessa koulutuksessa tarvittavaa kielitaitoa.

Opiskelija tutustuu ammatilliseen koulutukseen ja sen vaatimuksiin. Opiskelija voi suorittaa omien tavoitteidensa, valmiuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan tutkinnon osia sekä pienempiä kokonaisuuksia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita. Valmentavan koulutuksen aikana

opiskelija voi käyttää näiden suorittamiseen enemmän aikaa kuin varsinaisessa ammatillisessa koulutuksessa.

Tavoitteet

- saavuttaa riittävän taidon ammatillisten opintojen opetuskielessä ja eri tiedonalojen tekstitaidoissa (sanavarasto, luetun ymmärtämis- ja tulkintataidot sekä tuottamistaidot)
- osaa käyttää alakohtaiseen koulutukseen sopivia opiskelumenetelmiä ja tieto- ja viestintätekniikkaa opiskelun apuna
- tutustuu ammatilliseen koulutukseen, sen käytäntöihin sekä arviointimenetelmiin
- osaa arvioida ammatillisen koulutuksen sopivuuden itselleen
- suorittaa itselleen sopivan ammatillisen koulutuksen opintoja (ammatilliset tutkinnon osat tai yhteiset tutkinnon osat).

Keskeinen sisältö

Opiskelija tutustuu ammatilliseen koulutukseen, ja sen asettamiin vaatimuksiin. Opiskelija voi valita omien tavoitteidensa, valmiuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan ammatillisia opintoja, joita hän suorittaa osana valmentavaa koulutusta. Ammatillisten opintojen rinnalla opiskelija vahvistaa tutkintokielen hallintaa, opiskelutaitoja sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttämistä osana opiskelua. Osana tutkintokielen vahvistamista opiskelija harjoittelee ammatillisessa koulutuksessa tarvittavaa monilukutaitoa: erilaisten tekstien lukemista ja tulkintaa sekä erilaisten tekstien tuottamista.

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Opiskelija voi suorittaa valmentavan koulutuksen aikana yhteisiä tutkinnon osia tai osa-alueita, ammatillisen tutkinnon osia sekä tutkinnon osia pienempiä kokonaisuuksia omien valmiuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Jos opiskelija suorittaa ammatillisen tutkinnon osia, arvioidaan ne ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Vastuu arvioinnista on sillä koulutuksen järjestäjällä, jolla on ammatillisen koulutuksen järjestämislupa. Arvioinnista päättävät ammatillisesta koulutuksesta annetussa lainsäädännössä tarkoitetut arvioijat.

6.3.1. Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen

Ammatillisen koulutuksen opintojen osalta Rovaniemen kaupungin TUVA-koulutus tekee yhteistyötä ensisijaisesti Rovaniemen koulutuskuntayhtymä REDUn kanssa. Opiskelijan yksilöllisen tarpeen mukaisesti ammatillisen koulutuksen opintojen suorittamisesta sovitaan ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa. TUVA-opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa yhteisiin tutkinnon osiin kuuluvia opintoja tai ammatillisen koulutuksen muita opintoja.

Tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää suunnitelmallisuuden ja ennakkoinnin merkityksen oppimiselle ja harjoittelee opiskelusuunnitelman laatimista ja käyttöä
- Opiskelija harjoittelee jatko-opinnoissa tarvittavia opiskelun ja arvionnin taitoja

Sisällöt

- Opintojen suunnittelu ja kurssien valinta
- Opintojen aikainen tuki ja itsenäinen harjoittelu
- Verkkokursseihin liitetty opiskelutaitojen aktiivinen harjoittelu
- Ammatillisen koulutuksen opinnot HOKSin mukaisesti
- Itsearviointi ja kurssin reflektointi (oppimispäiväkirja)

6.4. Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen, 0 - 30 vk

Koulutuksen osa sisältää lukiokoulutukseen valmentavaa koulutusta ja lukio-opintoja opiskelijan valmiuksien mukaisesti. Suorittaessaan lukio-opintoja opiskelija saa tukea opiskelutaitojen ja -valmiuksien kehittämiseen osana valmentavaa koulutusta.

Opiskelija vahvistaa opiskelukielen hallintaa, opiskelutaitoja sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttämistä osana opiskelua. Opiskelija harjoittelee lukiossa tarvittavaa monilukutaitoa: erilaisten tekstien lukemista ja tulkintaa sekä erilaisten tekstien tuottamista. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa riittävät tiedot ja taidot lukio-opiskeluun sekä vahvistaa erityisesti tiedonalojen kielen taitoaan eli eri oppiaineiden tekstitaitoja.

Opiskelija tutustuu lukiokoulutukseen ja sen vaatimuksiin. Opiskelija voi valita omien tavoitteidensa, valmiuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan lukion opintojakson tai opintojaksoja, joita hän suorittaa osana valmentavaa koulutusta. Valmentavan koulutuksen aikana opiskelija voi käyttää näiden suorittamiseen enemmän aikaa kuin varsinaisessa lukiokoulutuksessa.

Tavoitteet

- saavuttaa riittävän taidon lukion opetuskielessä ja eri tiedonalojen tekstitaidoissa (sanavarasto, luetun ymmärtämis- ja tulkintataidot sekä tuottamistaidot)
- osaa käyttää opiskeltavaan oppiaineeseen sopivia opiskelumenetelmiä ja tieto- ja viestintätekniikkaa opiskelun apuna
- tutustuu lukiokoulutukseen ja sen käytäntöihin sekä arviointimenetelmiin
- osaa arvioida lukio-opintojen sopivuuden itselleen
- suorittaa kiinnostusten ja tavoitteidensa mukaisia lukion opintoja

Keskeinen sisältö

Lukiossa vaadittavia taitoja ennakoidaan keskittymällä monilukutaitoon ja siihen liittyen eri oppiaineiden tekstitaitoihin. Opiskelukielen taitoja varmistetaan kaikilla osa-alueilla. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota silloin, kun opiskelija opiskelee suomi/ruotsi toisena kielenä -oppimäärää.

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään ainekohtaiset sisällöt ja tavoitteet. Opiskelija voi suorittaa sekä lukion pakollisia että valinnaisia opintojaksoja omien valmiuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan.

- Lukio-opintojen suunnittelu ja opintojaksojen valinta
- Opintojen aikainen tuki ja itsenäinen harjoittelu

- Lukion opintojaksoihin liitetty opiskelutaitojen aktiivinen harjoittelu
- Itsearviointi ja lukiojakson reflektointi (oppimispäiväkirja)
- Lukio-opinnot HOKSin mukaisesti

Laaja-alainen osaaminen: oppimaan oppiminen, hyvinvointiosaaminen, monilukutaito, digiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen

Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen-opintojakson suhteen tehdään yhteistyötä Lyseonpuiston lukion, Rovaniemen aikuislukion sekä Ounasvaaran lukion kanssa.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Jos opiskelija suorittaa lukiokoulutuksen opintoja, arvioidaan ne lukiokoulutuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Vastuu arvioinnista on sillä koulutuksen järjestäjällä, jolla on lukiokoulutuksen järjestämislupa. Arvioinnista päättävät lukiolainsäädännön mukaisesti lukiokoulutuksen opettajat.

6.4.1. Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen

Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen-opintojakson suhteen tehdään yhteistyötä Lyseonpuiston lukion, Rovaniemen aikuislukion sekä Ounasvaaran lukion kanssa.

Sisällöt

- Lukio-opintojen suunnittelu ja opintojaksojen valinta
- Opintojen aikainen tuki ja itsenäinen harjoittelu
- Lukion opintojaksoihin liitetty opiskelutaitojen aktiivinen harjoittelu
- Itsearviointi ja lukiojakson reflektointi (oppimispäiväkirja)
- Lukio-opinnot HOKSin mukaisesti

Laaja-alainen osaaminen: oppimaan oppiminen, hyvinvointiosaaminen, monilukutaito, digiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen

6.5. Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus, 0 - 20 vk

Koulutuksen osassa painottuvat opiskelijan arjessa toimimisen ja yhteiskunnallisen osallisuuden taitojen vahvistaminen. Arjen toimintakyvyn vahvistaminen ja osallisuuden edistäminen nähdään opiskelijan terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta edistävänä. Tavoitteena on myös vahvistaa arjen taitojen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edellyttämiä tekstitaitoja.

Tavoitteet

- arvioi ja vahvistaa toimintakykyään sekä hyvinvointiaan
- tuntee mielen hyvinvoinnin perusteet ja tapoja vahvistaa sitä
- kehittää kotitalousosaamistaan
- vahvistaa arjen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edellyttämiä tekstitaitoja ja harjaantuu kielenkäyttäjänä niihin liittyvissä tilanteissa

- perehtyy yhteiskunnan tarjoamiin palveluihin ja osaa hakea tarvitsemiaan palveluja
- tuntee yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimintaa
- hankkii tietoja ja taitoja taloudellisen päätöksentekonsa tueksi
- suunnittelee ja tekee arkielämäänsä liittyviä valintoja, päätöksiä ja hankintoja sekä pohtii itsenäisen asumisen mahdollisuuksia ja edellytyksiä
- tuntee turvalliset, vastuulliset ja kestävät toimintatavat opiskelu- ja asuinympäristössään
- tutustuu erilaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin liikunnan, taiteen, kulttuurin tai muiden tapahtumien avulla

Keskeinen sisältö

Opiskelija tunnistaa omaan hyvinvointiinsa liittyviä tekijöitä ja osaa vahvistaa omaa hyvinvointiaan arjessa. Hän tutustuu itselleen sopiviin yhteiskunnan tarjoamiin palveluihin.

Opintokokonaisuudet:

ARKI1 Toimintakyky ja hyvinvointi
 ARKI2 Itsenäinen asuminen
 ARKI3 Harrastukset ja vapaa-aika
 ARKI4 Minä kansalaisena ja kuntalaisena
 ARKI5 Kotitalous ja ruuanlaittotaidot

Kokonaisuuksien tarkemmat tavoitteet ja sisällöt löytyvät alisivuilta.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

6.5.1. ARKI1 Toimintakyky ja hyvinvointi

Nuori oppii arvioimaan ja vahvistamaan toimintakykyään sekä hyvinvointiaan.

SOSIAALISET TAIDOT

- Opitaan toimimaan ryhmässä ja sietämään erilaisuutta. Kehitetään vuorovaikutustaitoja ja itseilmaisua. Vahvistetaan ryhmätöitä taitoja kulttuurisen nuorisotyön sekä seikkailu-, elämys- ja luontotoiminnan avulla.

MIELEN HYVINVOINTI

- Opitaan, miten sujuvalla arjella (syöminen, nukkuminen, liikkuminen) voidaan vaikuttaa mielen hyvinvointiin. Kehitetään erilaisia selviytymiskeinoja ongelmatilanteisiin.

ITSETUNTEMUS

- Opitaan elämänhallintataitoja. Suunnitellaan tulevaisuutta ja pohditaan omia unelmia. Vahvistetaan itsetuntoa, pohditaan seksuaalisuutta ja määritellään omia ja toisten rajoja.

6.5.2. ARKI2 Itsenäinen asuminen

Nuori oppii arkielämäänsä, itsenäiseen asumiseen ja taloudelliseen päätöksentekoon liittyviä tietoja ja taitoja.

ASUNNON HAKEMINEN JA MUUTTO

- Opitaan tietämään, mistä vapaita asuntoja tai vastaavasti asuntolapaikkoja voi hakea ja mitä oman asunnon saaminen edellyttää. Käsitellään, mitä asioita liittyy muuttamiseen sekä vuokrasopimuksen tekemiseen ja purkamiseen.

ARJEN ASIAT JA KOTITYÖT

- Harjoitellaan kotitöiden tekemistä. Opitaan kotiin ja omaan arkiseen ympäristöön liittyviä pieniä huoltotöitä ja askartelua.

TALouden JA RAHAN HALLINTA KESTÄVÄSTI

- Tiedetään, mitä sosiaalietuuksia on saatavilla ja miten niitä haetaan. Tehdään oma budjetti ja opetellaan, miten siinä pitäydytään. Opitaan säästämään.

6.5.3. ARKI3 Harrastukset ja vapaa-aika

Nuori löytää itselleen mielekästä ja monipuolista vapaa-ajan tekemistä sekä yhteisöjä, joihin kuulua.

HARRASTUS JOKAISELLE

- Tutustutaan erilaisiin harrastuksiin ja harrastusyhteisöihin. Roti-ryhmän eri toimintojen ja Monden mahdollisuuksien hyödyntämisellä pyritään löytämään jokaiselle mielenkiintoista tekemistä arkeen ja vapaa-aikaan.

MIELEKÄS LIIKUNTA

- Löydetään mielekkäitä tapoja liikkua vapaa-ajalla harrastelajien ja yksilöliikunnan kokeilujen kautta. Vahvistetaan itsetuntoa ja ryhmätöitä seikkailu-, elämys- ja luontotoiminnan keinoin.

KULTTUURIA KAIKILLE

- Hyödynnetään kaupungin kulttuuripalveluita, vahvistetaan itsetuntoa ja ryhmätöitä kulttuurisen nuorisotyön keinoin ja ollaan mukana toteuttamassa kulttuurista toimintaa.

6.5.4. ARKI4 Minä kansalaisena ja kuntalaisena

Nuori oppii hakemaan tarvitsemiaan palveluita, saa tarvitsemansa taidot yhteiskunnassa toimimiseen sekä oppii tuntemaan oman opiskelu- ja asuinympäristönsä mahdollisuuksineen.

KANSALAISTAIDOT

- Harjoitellaan palveluissa asiointia niin live- kuin digitaalisissa ympäristöissä. Hankitaan työnhakutaitoja ja tutustutaan yrittäjyyteen. Opitaan jokapäiväisessä elämässä sekä poikkeusoloissa tarvittavia kansalaistaitoja.

OMA ASUINALUE TUTUKSI

- Tutustutaan kaupunkiin niin, että tarvittavat palvelut, vapaa-ajanviettopaikat, lähiluonto ja kulkuyhteydet tulevat tutuksi. Liikutaan kävellen ja julkisia kulkuvälineitä käyttäen eri kohteisiin.

VAIKUTTAMISEN MAHDOLLISUUDET

- Tutustutaan paikalliseen ja valtakunnalliseen politiikkaan sekä miten nuori voi niihin vaikuttaa. Osallistutaan järjestö-, yhdistys- ja vapaaehtoistoimintaan.

6.5.5. ARKI5 Ruuanlaittotaidot

Nuori oppii kotitaloustaitoja ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.

KAUPASSAKÄYNTI TALOUDELLISESTI KESTÄVÄSTI

- Tehdään oma budjetti ja opitaan, miten siinä pitäydytään. Opitaan säästämään. Tiedetään, mistä ruoka-apua voi tarvittaessa saada.

KOKKAAMISEN JA LEIPOMISEN TAIDOT

- Kokataan ja leivotaan työpareittain tai pienryhmissä koko ryhmälle. Opitaan tekemään halpaa, hyvää ja terveellistä kotiruokaa.

KESTÄVÄ KEHITYS RUUANLAITTOSSA

- Hyödynnetään lähiluontoa ruokatarvikkeiden hankinnassa. Opitaan säilyttämään ruokia ja käyttämään hävikkiruokaa.

6.6. Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen, 0 - 20 vk

Koulutuksen osassa keskitytään keskeisiin työelämätaitoihin ja tuetaan työelämässä tapahtuvaa oppimista. Tavoitteena on vahvistaa opiskelijan oman toiminnan ohjaamista sekä viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Opiskelija tutustuu työelämässä tapahtuvaan koulutukseen.

Tavoitteet

- tuntee työnhaun prosessin
- tutustuu työpaikkoihin oppimisympäristöinä
- tuntee työelämän ja yrittäjyyden keskeiset periaatteet
- osaa toimia työyhteisön jäsenenä työpaikalla
- osaa ajankäytön suunnittelua ja hallintaa
- tuntee omat oikeutensa ja velvollisuutensa työpaikalla
- tuntee mahdollisuutensa kansainvälisyysosaamisen kehittämiseen ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan kansainväliseen toimintaan
- tutustuu yleisimpiin työpaikalla käytössä oleviin tietokoneohjelmiin ja työpaikan vuorovaikutustilanteiden kieleen
- tiedostaa tulevaisuuden haasteet ja työelämän muutokset

Keskeinen sisältö

- työn hakeminen; sopivan työpaikan löytäminen, työhakemuksen tekeminen, työhaastattelussa toimiminen
- työelämän pelisäännöt
- osaamiskortit (esim. hygieniapassi, työturvallisuuskortti)
- yrittäjyyden perusteet
- työelämään tutustuminen / työelämässä tapahtuva oppiminen

Opintokokonaisuudet:

TT1 Työharjoittelu

TT2 Työnhaku ja työhaastattelu

TT3 Tulevaisuuden työelämätaidot

Opintokokonaisuuksien tarkemmat kuvaukset löytyvät alisivuilta.

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

6.6.1. TT1 Työharjoittelu

Työharjoittelu koostuu työelämäjaksolle valmistautumisesta, perehtymisestä, työharjoittelupaikan hankkimisesta, jakson suorittamisesta sekä reflektoinnista jakson jälkeen. Työharjoittelun laajuus 1-20 viikkoa opiskelijan HOKSIN mukaan.

Tavoitteet

- Opiskelija tutustuu työhön, sen tekemisen tapoihin, erilaisiin työympäristöihin ja työelämän pelisääntöihin työpaikalla sekä reflektoi oppimaansa.
- Opiskelija hahmottaa työntekemisen erilaisia osa-alueita ja tekee havaintoja niihin liittyen.
- Opiskelija vahvistaa oman urapolkunsuuntaa.
- Opiskelija säätelee kännykänkäyttöään ja omia tarpeitaan työelämlähtöisesti.
- Opiskelija ottaa vastuun omista työtehtävistään ja saattaa tehtävät loppuun.
- Opiskelija oppii toimimaan myös mukavuusalueensa ulkopuolella ja sietämään epävarmuutta.
- Opiskelija oppii tunnistamaan asioita, jotka liittyvät huomaavaiseen kohteluun, tapakulttuuriin ja vuorovaikutustilanteissa toimimiseen.

Sisällöt

- Työelämän pelisäännöt käytännössä
- Työssäjaksaminen ja työhyvinvointi
- Työturvallisuus
- Erilaiset roolit työpaikalla
- Yhteistoiminta ja tiimityö
- Yrittäjämäinen toiminta

6.6.2. TT2 Työnhaku ja työhaastattelu

Tavoitteet

- Opiskelija tunnistaa erilaisia työnhaun kanavia ja oppii lukemaan työpaikkailmoituksia.
- Opiskelija laatii itselleen työhakemuksen ja CV:n sekä kokeilee tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia työnhaussa.
- Opiskelija valmistautuu ja osallistuu työhaastatteluun
- Opiskelija tunnistaa vahvuuksiaan työelämässä

Sisällöt

- Työpaikan etsiminen ja löytäminen (*erilaiset ilmoituskanavat, piilotyöpaikat*)
- Työnhaun asiakirjat (*erilaiset hakemukset, CV, video-CV, liitteet*)
- Työhaastattelu livenä ja verkossa - yksin ja ryhmässä

6.6.3. TT3 Tulevaisuuden työelämätaidot

Tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää tulevaisuuden työelämän luonnetta ja vaatimuksia
- Opiskelija perehtyy tulevaisuuden työelämätaitoihin ja löytää keinoja niiden harjoitteluun
- Opiskelija ymmärtää työhyvinvoinnin merkityksen ja oppii taitoja ylläpitää sitä

Sisällöt

- tulevaisuuden lukujärjestys (*Perttu Pölönen*)
- tulevaisuusajattelu (tulevaisuus ja teknologiat, uteliaisuus ja kokeilu, luovuus ja improvisaatio, ongelmanratkaisutaidot ja sopeutumiskyky, intohimot ja luonne, kommunikaatio ja tarinankerronta, kriittinen ajattelu ja tulkinta, yrittäjäyys ja tiimityöskentely, pitkäjänteisyys ja kärsivällisyys, hyvinvointi ja itsetuntemus, myötätunto ja rehellisyys, moraalinen rohkeus ja etiikka)
- työelämän muutokset (pirstaloituminen, etätö, hybridityö, asiantuntijatyö, itsensä johtaminen, työhyvinvointiosaaminen)

6.7. Valinnaiset opinnot, 0 - 10 vk

Opiskelija voi henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti suorittaa valinnaisia koulutuksen osia omien yksilöllisten tarpeiden, kiinnostuksen ja valmiuksien mukaan koulutuksen järjestäjän paikallisesta tarjonnasta ja/tai muusta (alueellisesta tai valtakunnallisesta) tarjonnasta. Valinnaiset koulutuksen osat voivat koostua yhdestä tai useammasta osasta. Opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin opiskelukieli, voidaan järjestää oman äidinkielen opetusta. Valinnaiset opinnot voivat sisältää myös esimerkiksi järjestöissä tehtävää vapaaehtoistyötä ja siihen liittyviä kursseja.

Tavoitteet

Keskeinen sisältö

Arviointi

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

6.7.1. VA Valinnaiset opinnot

Opiskelija voi suorittaa valinnaisia opintoja osana tutkintoon valmentavaa koulutusta HOKSin mukaisesti.

- Lukudipomi
- Korttikoulutukset
- Vapaaehtoistyössä toimiminen
- Muussa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot
- Tavoitteellinen harrastus- tai kilpaurheilutoiminta

- Kuntoutus tai siihen rinnastettava toiminta